

SKIRTINGŲ LAKTACIJŲ KARVIŲ HEMATOLOGINIŲ IR PIENO SUDĖTIES RODIKLIŲ FENOTIPINIŲ RYŠIŲ TYRIMAI

Vida Juozaitienė¹, Evaldas Šlyžius¹, Judita Žymantienė², Vaidas Oberauskas², Vytenis Čukauskas¹, Saulius Tušas³, Algirdas Januškevičius⁴

¹*Veisimo ir genetikos katedra, Lietuvos veterinarijos akademija, Tilžės g. 18, LT-47181, Kaunas; tel. (8~37) 36 28 63; el. paštas: biometrija@lva.lt*

²*Anatomijos ir fiziologijos katedra, ³Gyvulininkystės katedra, ⁴Gyvūnų mitybos katedra*

Santrauka. Šio darbo tikslas buvo nustatyti skirtingų laktacijų karvių pieno kokybės ir hematologinių rodiklių koreliaciją. Tirta 66 melžiamos Lietuvos juodmargės karvės, pagal laktaciją suskirstytos į grupes. Pirmoje grupėje pirmos laktacijos karvių buvo 31,8 proc. (n=21), antroje grupėje antros laktacijos – 12,1 proc. (n=8), o trečioje grupėje – 56,1 proc. (n=37) trečios laktacijos ir vyresnės karvės. Pagal somatinių ląstelių skaičių (SLS) karvės buvo suskirstytos į dvi klases. Pirmosios klasės karvių SLS piene buvo iki 200 tūkst./ml (n=35), o antrosios – daugiau kaip 200 tūkst./ml (n=31). Suskirsčius karves pagal laktacijas nustatyta, kad daugiausia pieno primelžta ($p>0,05$) ir didžiausias pieno baltymingumas buvo antros laktacijos karvių ($p>0,05$), riebiausias – trečios ir vėlesnių laktacijų karvių ($p>0,05$), o mažiausias SLS – pirmos laktacijos karvių piene ($p<0,001$). Tyrimų rezultatai rodo, kad somatinių ląstelių skaičius kiekvieną laktaciją didėja. Antros laktacijos karvių piene SLS buvo 141 tūkst./ml daugiau nei pirmos laktacijos karvių ($p<0,001$). Trečios ir vyresnių laktacijų karvių piene SL buvo 294 tūkst./ml daugiau nei antros laktacijos karvių ($p<0,001$). Sugrupavus karves į klases pagal SLS nustatyta, kad 0,96 kg pieno gauta daugiau iš tų karvių, kurių piene SL buvo iki 200 tūkst./ml ($p>0,05$). Pieno riebumas buvo 0,07 proc. didesnis ($p>0,05$), baltymingumas 0,14 proc. didesnis ($p>0,05$) tų karvių, kurių piene SL buvo daugiau nei 200 tūkst./ml. Nustatyta teigiama statistiškai patikima koreliacija pirmos laktacijos karvių tarp pieno baltymų ir leukocitų kiekio kraujyje ($r=0,41$; $p<0,05$). Neigiama, statistiškai patikima koreliacija nustatyta trečios ir vėlesnių laktacijų karvių tarp pieno kiekio ir eritrocitų skaičiaus kraujyje ($r=-0,41$; $p<0,05$) bei pieno kiekio ir leukocitų skaičiaus kraujyje ($r=-0,42$; $p<0,05$).

Raktažodžiai: karvės, kraujas, pienas, koreliacija (statistika), laktacija.